

Bogár László: Kádár-kór, súlyos örökség

2014 július 11. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

értékelve

Még nincs

Mérték

A fontos események közé tartozik Kádár János halála és temetése is, ami azokban a napokban következett be, amikor a nemzet éppen elégtételt próbált szolgáltatni a diktatúra 1956 utáni áldozatainak.

A negyedszázaddal ezelőtti történések drámai változásokat hoztak a magyarság és egész Kelet- és Közép-Európa számára.

Amikor Csou En-laj kínai miniszterelnököt a francia forradalomról faggatta egy nyugati újságíró, udvarias mosollyal, valamint azzal a megjegyzéssel hátrította el a választ, hogy hiszen még kétszáz év sem telt el a történelmi esemény óta, hogyan is merhetnénk bármilyen ítéletet megfogalmazni ezekről a történésekről? Kádár és kora esetében kénytelenek vagyunk sokkal rövidebb idő elteltével, nap mint nap, véleményt formálni, mert a nevével fémjelezett korszak állandó „toposza” közbeszédünknek.

Tudomásul véve, hogy sokáig tart még, amíg a nemzet kollektív emlékezete konszenzusra jut Kádár személyének és korának megítélésében (ha ez egyáltalán valaha is bekövetkezik), ebben az írásban inkább csak arra tennék kísérletet, hogy felvázoljam, mit kellene végiggondolnunk a mérlegeléshez, megítéléshez. Amikor ugyanis egy korszak megítéli az őt megelőző idők személyeit, intézményi struktúráit, folyamatait, akkor óhatatlanul a saját optikáján keresztül teszi ezt. Pedig ezek a személyek az adott korban éltek, így minden kihívásra az adott korszak determinációinak keretében kellett válaszolniuk, következésképpen megítélésük is akkor volna korrekt, ha azt is meg tudjuk fogalmazni, hogy mit lehetett és/vagy mit kellett volna tenni az adott korszak érdek-, erők- és hatalmi viszonyai között másként, mint ahogy ténylegesen tettek. Mindez természetesen nem azt jelenti, hogy a determinációk felmentést adnának a nyilvánvaló hibák alól, de attól, hogy valamilyen tetre nincs mentség, még lehet magyarázat.

Ha valóban tanulni akarunk a saját történelmünkől (már az is kérdéses, hogy valóban akarunk-e), akkor talán ezek a magyarázatok sem érdektelenek. A kíváncsi és a leghatékonyabb ugyanis minden korszakban falak választják el egymástól. Megtehetjük, hogy nekirontunk ezeknek a falaknak, korlátoknak, hogy összetörjük azokat, de, ha a korlátok az erősebbek, akkor nem azokat fogjuk összetörni, hanem saját magunkat...

1956. november negyediké után a nemzet jelentős része még úgy gondolta, hogy nem törődik a korlátokkal, és inkább a dicsőséges halált, mintsem a dicstelen életet választja. Bár mindez még ma is nagyon kényes kérdés, akkor is ki kell mondanunk, hogy ez viszont az egész nemzet számára nem volt (egyébként soha nem is lehet) választható alternatíva. A történelmi feladat ugyanis annak a kérdésnek a megválaszolása volt (most is az,

mindörökké az marad), hogy az adott globális és lokális determinációk mellett mégis hogyan tudja folytatni az életét a magyarság nevű emberi közösség. Ha a birodalmi függés nem volt felszámolható, márpedig rögzítsük, nem volt az, akkor a kérdés csak az lehetett, hogy a behódolás, együttműködés, alkudozás, lázadás milyen konkrét kombinációját választhatja az ország. Kádár János a behódolás, együttműködés, alkudozás révén eljutott oda, hogy a sorstárs országok között kétségtelenül nekünk volt a legjobb „sorsunk”, de, mint mindennek, ennek is ára volt.

Ennek a viszonylagos anyagi elnyeknek az árát fizikailag (népesedés, egészség), illetve lelkileg, erkölcsileg és szellemileg is megfizettük. Sőt, ennek a hanyatlásnak, pusztulásnak a hatását még ma is, nap mint nap, átéljük. Itt viszont nem árt elosztatni a Kádár-korszakhoz kapcsolódó egyik legáltalánosabb mítoszt. Ugyanis minden ellenkező híreszteléssel szemben, nem igaz, hogy Kádár nyugati hitelekkel finanszírozta a relatíve magasabb életszínvonalat. Az eladósodás húsz éve alatt ugyanis a nettó nyugati erőforrás-bevonás a teljes lakossági fogyasztásnak mindössze egy-két százalékát tette ki, így ezzel érdemben aligha lehetett volna befolyásolni az életszínvonalat. Ráadásul a nyugati hitelekkel főként ipari nagyrendszereket vásároltunk, és nem „életszínvonalat”, sőt, éppen a Nyugat felé irányuló kivitelünk állt legfőképpen élelmiszerrel, ami az életszínvonal leglényegesebb eleme.

Nem! A viszonylag magasabb életszínvonalát nem a nyugati hiteleknek, hanem saját önpusztító-önkizsákmányoló erőfeszítéseinek, vagyis egyes-egyedül önmaga teljesítményének köszönheti a magyar társadalom. Annak, hogy Kádár, Rákosival szemben tudta, hogy nincs az az ÁVO, ami brutálisabban tudná kifosztani a magyar parasztot, mint az önmagát. Ha tehát nem nagyon akadályozták az önkifosztásban, akkor ez akár az önmegsemmisítésig is elmehet. És majdnem el is ment addig.

A Kádár-rendszer igazán fájdalmas, hosszú távra ható pusztító hatása valójában éppen abban áll, amiben az elnyerés is. Hogy lassan ható méregként mosta be az akkor felnövő nemzedékek tudatába a közvetlen anyagi gyarapodás elérésének cinizmusra, sunyi gátlástalanságra, feleltelen ön- és közpusztításra épülő mintázatokat. Ezek a mintázatok sajnos történelmileg már akkor sem voltak ismeretlenek a magyar társadalomban, rendszerének legsúlyosabb öröksége tehát e kóros mintázatok szinte végleges, végzetesnek látszó „beégetése” volt.

Bogár László – magyarhirlap.hu

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következő címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló
